

Nemzetközi elismerésben részesült a békési Belencéres Néptáncgyűttes

A néptánccsoport a napokban részt vett Bulgária egyik legszebb történelmi városában, Szópolban megrendezett „MÚZSÁK” 12. Nemzetközi Ifjúsági Összművészeti Fesztiválon. A békési delegáció letette a védjegyét azzal, hogy az összes szekciót lepipálva elhozta az esemény fődíját. Mahovics Tamás a Belencéres Néptáncgyűttes művészeti vezetője: a néptánc nem arról szól, hogy ugrálunk, és közben rikoltunk valamit, hanem nagyon komoly kulturális gyökerekkel rendelkezik.

Gratulálunk a fődíjhoz! Milyen repertoárral készültek a bulgáriai fesztiválra?

– Mivel ifjúsági fesztiválon vettünk részt, így a korhatárt is figyelembe kellett vennünk. Tizenöt perces, egybefüggő műsort kértek a szervezők, s mi ennek úgy tettünk eleget, hogy az együttes repertoárján lévő két koreográfiát egymás mellé illesztettük. Az egyik Busai Zsuzsanna–Busai Norbert: Balázstelki táncok című összeállítása, a másik pedig Csipei Judit és Földesi Márton: Tyukodi táncok koreográfiája. Így vittünk egy erdélyi és egy kis-magyarországi anyagot. Azokat a táncokat lehetett előadni, melyeket filmen előre elküldtünk.

Szoros volt a verseny?

– A verseny érdekessége, hogy immár 12. alkalommal rendezték meg, de mi voltunk az első magyar csoport. Főleg a kelet-közép-európai államok képviseltették magukat, így például észtek, oroszok, litvánok, szlovákok, és természetesen bolgárok. Nem mind néptáncsal érkeztek. Ebben a szekcióban négyféle tánc típus volt: modern tánc, klasszikus balett, társas tánc és néptánc. Zseniális bolgár és orosz táncosok voltak. Mi egy kissé unikálisnak tűntünk néptáncban, mert a többi népnél másként állítják színre a hagyományos folklórt.

Legalább ebben nem utánzunk másokat. De mi az eltérés lényege?

– A keleti blokk országaiban legtöbbször az úgynevezett mojszejevista néptáncfeldolgozáshoz szoktak hozzá. Tehát balett alapokon dolgozták fel a hagyományos néptáncokat. Szakmánkban, elődeink ezt itthon másként gondolták, és őseink táncait dolgozták fel. A cél az volt, úgy táncoljunk, ahogy a rögzített filmen az adatközlő. S úgy színre vinni, hogy az a hagyományos tánchoz a legjobban hasonlítson.

Együttesük eddig több díjban is részesült. A bulgáriait hová helyezné?

– Több nemzetközi fesztiválon vettünk részt, de a díjakat nehezen lehet összehasonlítani. Hiszen egyes fesztiválokra csak folklór együttesek vesznek részt, mások pedig összművészetiiek. Természetesen óriási megtiszteltetés, hogy egy nemzetközi zsűri nekünk ítélte a fődíjat, de mi nem úgy utaztunk ki, hogy megnyerjük a fődíjat. Az is sokat jelent, hogy megismertük más népek kultúráját, szokásait, hiszen táncosaink részt vettek a szekció előadásain.

Milyen múltra tekint vissza a Belencéres Néptáncegyüttes?

– Eléggé fiatalok vagyunk, hiszen 2005-ben alakultunk a békési művészeti iskola néptáncos növendékeiből, Sztankó Károly művészeti vezetésével. Az első sikerek az ő nevéhez fűződnek. Belencéresnek, Békés egyik részét, külterületét nevezték, ahol a tanyavilágban a helyi hagyományok az '50-es évek végéig a hétköznapiakban is jelen voltak. A közvetlen szakmai munkát 2005–2008 között Farkas Tamás és Majorosi Tímea végezte. A táncegyüttes művészeti vezetését 2008 őszétől végzem, munkámat az ifjúság tánckarvezetőjeként felelősem, Mahovicsné Ladányi Anita segíti. Táncosaink létszáma évek óta 70–80 fő között mozog. Jelenleg három, egy felnőtt-, egy ifjúsági és egy gyermekcsoportból áll az együttes. S emellett a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában neveljük az utánpótlást. Békés városában több mint kettőszázan tanulnak néptáncot, és a megfelelően elhivatott, tehetséges gyerekek kerülnek be együttesünkbe. Több külföldi úton voltunk, így Portugáliában, Szicíliában, Észak-Olaszországban, Törökországban, Lengyelországban, Csehországban, tehát elég tapasztalattal rendelkezünk nemzetközi téren. Nem csak díjazással járó fesztiválon vettünk részt, hanem folklórtalálkozókon. Az utóbbiakat jobban szeretem, mert úgy mond bemutató jellegűek. Több magyar szakmai díjat kaptak szölistáink, így Okányi Mihály és ifj. Mahovics Tamás, akik a Felszállott a Páva győztesei. A minősítő fesztiválokra pedig a szakmai zsűri javító, építő jellegű kritikáiból tanulunk. Az együttes fenntartója kezdetben Békés város volt, majd 2006–2012 között a Belencéres Alapítvány, jelenleg pedig a Belencéres Néptáncegyüttesért Egyesület. A magyar nyelvterület, magyar és nemzetiségi táncos hagyományainak megismerése mellett, az együttes főlvállalta szűkebb régiója, Békés megye magyar és nemzetiségi folklórkincsének felkutatását és színpadra állítását. Ennek eredményeképpen már több koreográfia is színpadra került. Sosem panaszkodtunk, tesszük a dolgunkat szeretettel, tisztelettel és alázattal.

Említette a külföldi utakat. Feleségével egyhetes néptánckurzust vezettek Genfben, a Rudolf Steiner Általános Iskolában. Egy hét alatt mit lehet átadni a svájci gyerekeknek?

– A Suttyomba Zenekar és Nagy András Balázs közreműködésével népszerűsítettük a magyar néptáncot és népzeneét. A tanítás mellett betekintést nyerhettünk a svájci Waldorf-iskola életébe, ez idő alatt tapasztalatokat is cseréltünk ottani kollégáikkal. A mozgalmas hetet egy, a Genfi Magyar Kulturális Központ által szervezett közös gálaműsorral zártuk, ahol a svájci gyerekek is megmutathatták a héten tanult, tánc-, citera-, pásztorfurulya-tudásukat. Emellett egy magyar népzenei feldolgozást is előadtak, saját, korábban tanult hangszereiken a Suttyomba Zenekar zenepedagógusainak segítségével. S hogy miért minket hívtak? A hetedikesek számára évente hívnak táncosokat. S idén a magyarokra esett a választás. Ebben a hetedik osztályban tanul egy félig magyar kislány. Édesanyja magyar származású, s a Nagykállói Téka Táborban találkoztunk vele. Innen a meghívás. Hihetetlen volt, hogy a gyerekek, mennyire nyitottak voltak egy számukra idegen kultúrára. Magyarul énekeltek, és táncolták a kalocsai táncokat.

Az általános iskolák többségében bevezették a néptáncoktatást. Van elegendő jó és türelmes néptáncpedagógus ahhoz, hogy a nagyvárosi, budapesti gyerekeknek is átadják a hagyományt?

– Nem kötelező a néptáncoktatás, de a törvény megengedi, hogy a heti öt mozgásos órából néptáncot is tanuljanak a torna mellett. Egy művészeti iskola megbízott igazgatójaként tudom,

hogy minden művészeti ágban kevés a pedagógus. A szemléletmódon kéne változtatni, ugyanis sok esetben a szülők nem a néptáncot választják, mert nem eléggé tájékozottak. A néptánc nem arról szól, hogy ugrálunk, és közben rikoltunk valamit, hanem nagyon komoly kulturális gyökerekkel rendelkezik. A néptánc a magyar kultúra része. Sajnos ma nem divat saját kultúránkkal foglalkozni. Inkább a nyugati kultúrákat utánozzák. Holott, ahogy Kallós Zoltán mondja: „addig leszünk magyarok, amíg magyarul énekelünk, és magyarul táncolunk.” A médiából szinte ontják ránk a nyugati zenét, táncot, amik nem is mind jók, nem is értékesek. Természetesen nem az összes külföldi tánc értéktelen, de az nagyon helytelen, hogy lenézzük azt, ami a miénk. Sokan felteszik a kérdést, hogy időszerű-e a néphagyomány az informatika világában. Érdekes, hogy Johann Sebastian Bachkal kapcsolatban, aki gyertyafény mellett tollal írta kottáit, ilyen kérdést senki sem tesz fel. Bachot előkelő értéknek tartjuk, a népművészetet pedig meghaladottnak, amit kirekeszthetünk a jelenkor kulturális értéktárából. Holott mindkettő értékes, egyiket sem szabad lenézni.

Medveczky Attila